

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
DEPARTMENT OF HEALTH SERVICE SUPPORT

วารสารวิชาการกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Journal Of Department Of Health Service Support

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original article

การพัฒนาการรับรองหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

The Development of Elderly or Dependent Caregiver Course Accreditation Department of Health Service Support

จิรวรรณ เกตุค้ำพล พย.บ.* เปรมปวีร์ บุญยาพรทรัพย์ พบ.ม.* ภักดี กลั่นภักดี บธ.ด.*

Chirawansa Katekangplu B.N.S * Prempawee Boonyapornsup M.N.S * Pakdee Klunpakdee D.B.A.*

*กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

*Department of Health Service Support

ชื่อผู้ประสานงาน: จิรวรรณ เกตุค้ำพล อีเมลผู้ประสานงาน: Chirawansa1982@gmail.com

ARTICLE HISTORY

วันรับ:	2 ม.ค. 2568
วันแก้ไข:	7 ก.พ. 2568
วันตอบรับ:	17 มี.ค. 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ 2) ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) จากเจ้าของกิจการและวิทยากรของสถาบันการศึกษา หน่วยงานหรือองค์กร ที่ได้รับการรับรองจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จำนวน 10 คน ผู้ให้บริการที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง ที่ได้รับการรับรองจาก กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จำนวน 20 คน และชุดเอกสารคู่มือผู้ดำเนินการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ใช้วิธีการเลือกการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 30 ตัวอย่าง และชุดเอกสารคู่มือผู้ดำเนินการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 - เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ได้แก่ 1) ด้านทรัพยากร จำนวนอาจารย์ วิทยากร ตามหลักเกณฑ์มากที่สุด รองลงมาคือ คุณวุฒิของอาจารย์ วิทยากร ในหลักสูตรที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กำหนดความพร้อมของอาคารสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน ความพร้อมของครุภัณฑ์และอุปกรณ์ และการเตรียมความพร้อมของแหล่งฝึกปฏิบัติงาน ตามลำดับ 2) โครงสร้างหลักสูตร (เนื้อหาวิชา) 3) ระบบ ขั้นตอน การขอรับรองหลักสูตร ในส่วนของข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ พบว่า

1) การกำหนดคุณวุฒิวิทยากร ควรกำหนดคุณวุฒิวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในหัวข้อที่สอนให้ตรงกับเนื้อหา รายวิชาที่สอน เพื่อให้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี 2) โครงสร้างหลักสูตร (เนื้อหา รายวิชา) ควรปรับปรุงหรือทบทวนเนื้อหา รายวิชา ทุก 3 - 5 ปี เพื่อให้เนื้อหาในหลักสูตรมีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์และนโยบายในปัจจุบัน 3) ระบบ ขั้นตอน การขอยื่นรับรองหลักสูตร ควรเพิ่มหน่วยงานที่รับผิดชอบในการยื่นเอกสารการขอรับรองหลักสูตรในส่วนภูมิภาค เพื่อให้สามารถตรวจประเมินในสถานที่จริง และให้ข้อเสนอแนะแนวทางให้กับสถาบันการศึกษาได้อย่างใกล้ชิด และควรเพิ่มช่องทางการยื่นเอกสาร เช่น การยื่นรับรองหลักสูตรรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

คำสำคัญ: หลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ ข้อเสนอเชิงนโยบาย มาตรฐานการเรียนการสอน

Abstract

This research aims to 1) study the factors affecting the promotion and development of teaching standards for the elderly or dependent caregivers curriculum, Department of Health Service Support, and 2) examine the policy proposals for promoting and developing teaching standards for the elderly or dependent caregivers curriculum, Department of Health Service Support, using qualitative research methods by conducting in-depth interviews and Focus Group with business owners and lecturers from educational institutions, agencies or organizations certified by the Department of Health Service Support, totaling 10 people, 20 service providers who have completed the 420-hour elderly care training course certified by the Department of Health Service Support, and a set of manuals for the elderly or dependent caregivers, Department of Health Service Support, using the purposive sampling method, totaling 30 samples, and a set of manuals for the elderly or dependent caregivers, Department of Health Service Support. The research period was from January 2023 to December 2023. The research results on factors affecting the promotion and development of teaching standards for the elderly care or dependent caregiver curriculum, Department of Health Service Support, found that 1) Resources, the number of lecturers and lecturers according to the criteria is the most, followed by the qualifications of lecturers and lecturers in the curriculum specified by the Department of Health Service Support, readiness of buildings and places for teaching, readiness of equipment and devices, and readiness of training sites, respectively. 2) Curriculum structure (course content) 3) System, procedures for requesting course certification In terms of policy proposals for promoting and developing teaching standards for the elderly care or dependent care curriculum, Department of Health Service Support, it was found that 1) In determining lecturer qualifications, lecturers with knowledge, expertise, and experience in the topics taught should be specified in line with the content of the subjects taught, to transfer knowledge and experience to students effectively. 2) Curriculum structure (course content) should be revised or reviewed every 3-5 years to make the content in the curriculum up-to-date and consistent with the current situation and policies.

3) System, procedures for requesting course certification should increase the number of agencies responsible for submitting curriculum certification documents in the regions, to be able to closely examine documents and locations in real locations, and provide suggestions and recommendations to educational institutions. There should be additional channels for submitting documents, such as submitting electronic course certification.

Keywords: Elderly or dependent caregiver courses, Policy proposals, Teaching standards

บทนำ

การเปลี่ยนผ่านสู่สังคมสูงอายุเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ในประเทศไทยจำนวนประชากรผู้สูงอายุได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปี พ.ศ. 2562 พบว่า มีจำนวน 12.2 ล้านคน และคาดว่าในปี พ.ศ.2573 จะเพิ่มขึ้นเป็น 17.7 ล้านคน ตามลำดับ⁽¹⁾ และจากการสำรวจของ National Statistical Office พบว่า จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 12.7 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ⁽²⁾ จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ⁽³⁾ พบว่า เมื่อผู้สูงอายุมีอายุเพิ่มมากขึ้น ร่างกายจะเสื่อมถอยและอ่อนแอลง และจิตใจมีการแปรปรวน⁽⁴⁾ และ พบว่า ผู้สูงอายุไทยเป็นโรคเรื้อรังเพิ่มมากขึ้นสามารถนำไปสู่ภาวะทุพพลภาพช่วยเหลือตนเองได้น้อย⁽⁵⁾ รวมถึงปัญหาทางด้านสุขภาพจิตซึ่งเป็นภาวะที่บั่นทอนสุขภาพ⁽¹⁾ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ผู้สูงอายุมีภาวะพึ่งพิงในการดำรงชีวิตและจำเป็นต้องได้รับการดูแลจากบุคคลในครอบครัว ชุมชน และสังคม

จากการสังเคราะห์งานด้านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทย พบว่า มีหลักสูตรอบรมการดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ หลักสูตรกระบวนการกิจกรรมพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และแกนนำผู้สูงอายุในชุมชน หลักสูตรการอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุของ กรมอนามัย หลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุของ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อพิจารณาสาระการอบรมเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุและการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ การฝึกอบรมเน้นการบรรยาย การฝึกปฏิบัติและประเมินผล โดยทีมผู้สอน⁽⁶⁾ อย่างไรก็ตาม พบว่า การฝึกอบรมที่ปรากฏเน้นการจัดการและ

ปฏิบัติการดูแลสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัคร ผู้ดูแลและบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ มีภารกิจในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 และได้ออกประกาศคณะกรรมการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับรองวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรที่ผู้ดำเนินการหรือผู้ให้บริการได้รับจากสถาบันการศึกษา หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ พ.ศ. 2559 ประกาศคณะกรรมการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ เรื่อง หลักสูตรด้านการบริการเพื่อสุขภาพอื่นๆ เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 ประกาศคณะกรรมการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับรองวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรที่ผู้ดำเนินการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับในหลักสูตรด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ฉบับที่ 1⁽⁷⁾ เพื่อรับรองหลักสูตรด้านการบริการเพื่อสุขภาพของสถาบันการศึกษา หน่วยงาน หรือ องค์กรต่างๆ ที่จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรด้านการบริการเพื่อสุขภาพ ซึ่งผู้ผ่านการเรียนการสอนสามารถใช้วุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรดังกล่าวประกอบการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการ หรือการสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ตามกฎหมายที่กำหนด ทั้งนี้ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ได้ให้การรับรองหลักสูตรแก่สถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงทั่วประเทศ จำนวน 167 สถาบัน 185 ลำดับหลักสูตร และมีผู้ผ่านการอบรมจำนวน 8,286 คน⁽⁷⁾ โดยพบว่า มีสถาบันการศึกษา

ที่ผ่านการรับรองผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการบางแห่ง ไม่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์มาตรฐานที่ประกาศกำหนด เช่น สถานที่ไม่มีความพร้อมสำหรับการเรียนการสอน ไม่ตรงตามเนื้อหารายวิชา วิทยากรไม่มีคุณวุฒิหรือ ความรู้ความสามารถตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ส่งผลกระทบ ต่อคุณภาพมาตรฐาน การเรียนการสอน ทำให้ผู้ผ่านการอบรมขาดความรู้ และทักษะที่จำเป็นในการดูแล ผู้สูงอายุตามเกณฑ์ที่กำหนด และส่งผลให้ผู้รับบริการ เกิดความเสี่ยงจากการได้รับบริการที่ไม่ได้มาตรฐาน และอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและของผู้สูงอายุ หรือผู้มีความพิการ รวมทั้งต่อธุรกิจบริการด้านสุขภาพ ในระดับประเทศ

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจ ที่จะศึกษาการพัฒนาการรับรองหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ หรือผู้มีความพิการ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ตามนโยบายการพัฒนาและขับเคลื่อนไปสู่การดำเนินการ ตามมาตรฐานธุรกิจด้านสุขภาพ ตามกฎกระทรวง กำหนดให้ กิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ เป็นกิจกรรมอื่นในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2563 แห่งพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 และการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานการดูแล ผู้สูงอายุในสังคมอย่างราบรื่นเพื่อรองรับสังคมสูงวัย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2564 - 2565 ตามแนวทาง การปฏิรูประบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุในด้านการดูแล การดูแลทางการแพทย์ที่บ้าน และชุมชน และการดูแล ตนเองในระบบบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานที่เป็น นวัตกรรมใหม่ ซึ่งกิจกรรมดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความ พิการเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพของ ผู้สูงอายุในสถานประกอบการ เพื่อรองรับผู้สูงอายุที่จะ เพิ่มขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมพัฒนา มาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ หรือผู้มีความพิการ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริม- พัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแล ผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วย การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) กลุ่มเป้าหมาย คือ เจ้าของกิจการและวิทยากรของสถาบันการศึกษา หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ และผู้ให้บริการที่ผ่าน การอบรมหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง ที่ได้รับ การรับรองจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ รวมทั้งสิ้น 30 คน ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2566 – เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2566 มีขั้นตอนในการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คู่มือผู้ดำเนินการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง⁽⁷⁾ นำไปสู่การวิเคราะห์ และสังเคราะห์กรอบแนวคิดและ ประเด็นในการกำหนดแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก

2. สัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน ประกอบด้วย เจ้าของกิจการ วิทยากรและผู้แทนจาก สถาบันการศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ได้รับ การรับรองหลักสูตรจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จำนวน 4 คน สถาบันการศึกษาภาครัฐที่ได้รับ การรับรองจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จำนวน 3 คน ผู้ประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ประเภท กิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ จำนวน 3 คน เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมพัฒนา มาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความ- พิการ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

3. จัดประชุมสนทนากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้แทนจากผู้ให้บริการที่ผ่านการอบรม หลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 420 ชั่วโมง ที่ได้รับการรับรอง จากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพจำนวน 3 คน ผู้แทน จากสถาบันการศึกษาที่ได้รับรองหลักสูตรจาก

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จำนวน 2 คน และเจ้าหน้าที่
ศูนย์สนับสนุนบริการสุขภาพ จำนวน 10 คน เจ้าหน้าที่
สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 3 คน
เพื่อระดมความคิดในการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย
ในการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตร
ผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการ-
สุขภาพ โดยมีการนำเข้าสู่ข้อมูลปัจจัยที่ส่งต่อการส่งเสริม-
พัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ
หรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก
และ (2) ประเด็นการสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาประเด็น
ปัญหาและข้อจำกัด (gap analysis) และประเด็น
การพัฒนา ซึ่งผ่านการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาจาก
ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ทางด้านสถานประกอบการ
เพื่อสุขภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
(Content analysis) โดยจัดระเบียบและจำแนกข้อมูล
แต่ละส่วน แล้วนำมาสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการส่งเสริม-
พัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ
หรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ พบว่ามี
7 ปัจจัยที่ส่งต่อการส่งเสริมพัฒนามาตรฐาน
การเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะ-
พึ่งพิง ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านจำนวนอาจารย์ (2) คุณวุฒิ
ของอาจารย์ (3) ความพร้อมของอาคารสถานที่สำหรับ
จัดการเรียนการสอน (4) ความพร้อมของครุภัณฑ์
และอุปกรณ์ (5) การเตรียมความพร้อมของแหล่งฝึก-
ปฏิบัติงาน (6) โครงสร้างหลักสูตร (เนื้อหา รายวิชา)
(7) ระบบ ขั้นตอน การขอยื่นรับรองสูตร รายละเอียด
(ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่ส่งต่อการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

ปัจจัย	การส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตร ผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง
(1) จำนวนอาจารย์ วิทยากรตามหลักเกณฑ์	กำหนดสัดส่วนวิทยากรต่อผู้เรียน ภาคทฤษฎี 1:40 ภาคปฏิบัติ 1:10 ทำให้บางสถาบันการศึกษาไม่สามารถหาวิทยากรได้ครบตามที่กำหนด
(2) คุณวุฒิของอาจารย์ วิทยากรในหลักสูตร ที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพกำหนด	คุณวุฒิวิทยากรกำหนดไว้ค่อนข้างกว้าง เช่น บุคลากรด้านสาธารณสุข ส่งผลให้ ความรู้และประสบการณ์ในการสอนยังไม่ครอบคลุมกับ รายวิชาที่สอนในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน
(3) ความพร้อมของอาคารสถานที่สำหรับ จัดการเรียนการสอน	สถานที่ยังไม่มีพร้อมในการจัดการเรียนการสอน และการรองรับ นักเรียนไม่เพียงพอตามจำนวนผู้เรียนที่ขอรับรองหลักสูตร เช่น พื้นที่ในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียนที่ ขอรับรองหลักสูตร

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (ต่อ)

ปัจจัย	การส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง
(4) ความพร้อมของครุภัณฑ์และอุปกรณ์	อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ยังไม่เพียงพอและครอบคลุมในการจัดการสอนและการฝึกปฏิบัติตามเนื้อหารายวิชาที่โครงสร้างหลักสูตรกำหนด เช่น อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ เครื่องกระตุ้นหัวใจ (AED) เพียงสำหรับฝึกปฏิบัติการดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น
(5) การเตรียมความพร้อมของแหล่งฝึกปฏิบัติงาน	สถานที่แหล่งฝึกงานในระยะแรกกำหนดให้มีการฝึกงานในสถานที่ที่มีการดูแลผู้สูงอายุหรือในชุมชน อาจทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ไม่ครอบคลุมและเพียงพอในการดูแลผู้สูงอายุในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ
(6) โครงสร้างหลักสูตร (เนื้อหาวิชา)	การนำเนื้อหาวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรเริ่มดำเนินการ ปี 2564 พบว่าบางรายวิชาเนื้อหายังขาดความครอบคลุมและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น การป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อ และป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 เป็นต้น
(7) ระบบ ขั้นตอน การขอยื่นรับรองสูตร	มีการยื่นขอรับรองหลักสูตรในรูปแบบเอกสารมาที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพแห่งเดียวทั่วประเทศ ส่งผลให้การรับเอกสารล่าช้า และเจ้าหน้าที่ไม่สามารถลงตรวจสอบสถานที่จริงก่อนให้การรับรองหลักสูตรได้ครบถ้วน

2. ผลการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ จากการสนทนากลุ่มพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ยังพบข้อจำกัด และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานสรุปได้เป็น 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ (1) การกำหนดคุณวุฒิวิทยากร (2) โครงสร้างหลักสูตร (เนื้อหาวิชา) และ (3) ระบบ ขั้นตอน การขอยื่นรับรองหลักสูตร รายละเอียด (ดังแสดงในตารางที่ 2)

จากผลการวิเคราะห์ข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ นำไปสู่การจัดทำประเด็นและเป้าหมายในการพัฒนาประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ (1) การกำหนดคุณวุฒิวิทยากร โดยเป้าหมายเพื่อให้มีวิทยากรที่มีคุณวุฒิ ความรู้ และประสบการณ์ที่ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอน (2) โครงสร้างหลักสูตร (เนื้อหาวิชา) โดยเป้าหมายเพื่อให้มีจำนวนชั่วโมงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และ (3) ระบบ ขั้นตอน การขอยื่นรับรองหลักสูตร โดยเป้าหมายเพื่อให้มีช่องทางการยื่นขอรับรองหลักสูตร ๓ หลากหลายเพิ่มขึ้น รายละเอียด (ดังแสดงในตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 ข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ หรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

ประเด็นปัญหา	ข้อค้นพบ
(1) การกำหนดคุณวุฒิวิทยากร	- พบว่าผู้สูงอายุเป็นกลุ่มเปราะบางต้องได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน ซึ่งผู้ดูแลผู้สูงอายุจะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความรู้เป็นอย่างดี ดังนั้นการถ่ายทอดความรู้จึงจำเป็นต้องมีวิทยากรที่มีความรู้ ความชำนาญในเนื้อหารายวิชาให้แก่ผู้เรียน - ควรกำหนดคุณวุฒิวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในหัวข้อที่สอนให้ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอน เพื่อให้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี
(2) โครงสร้างหลักสูตร (เนื้อหาวิชา)	- พบว่าการจัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างหลักสูตร มีเนื้อหาไม่เป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับสถานการณ์ในการดูแลผู้สูงอายุ - ควรปรับปรุงหรือทบทวนเนื้อหาวิชา ทุก 3 - 5 ปี เพื่อให้เนื้อหาในหลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์และนโยบายในปัจจุบัน
(3) ระบบ ขั้นตอน การขอขึ้นรับรองหลักสูตร	- พบว่าระบบในการยื่นขอรับรองหลักสูตร กำหนดให้ยื่นเอกสารมาที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ แห่งเดียวทั่วประเทศ และยื่นเป็นเอกสาร เจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้จากเอกสารหลักฐานและภาพถ่าย - ควรเพิ่มหน่วยงานที่รับผิดชอบในการยื่นเอกสารการขอรับรองหลักสูตรในส่วนภูมิภาค เพื่อให้สามารถตรวจสอบเอกสารสถานที่ ในสถานที่จริง และให้ข้อเสนอ แนะนำแนวทางต่างๆ แก่ สถาบันการศึกษาได้อย่างใกล้ชิด - ควรเพิ่มช่องทางการยื่นเอกสาร เช่น การยื่นรับรองหลักสูตรรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 3 ผลการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

ประเด็นการพัฒนา	ข้อเสนอเชิงนโยบาย
(1) การกำหนดคุณวุฒิวิทยากร	(1) การสนับสนุนบริการสุขภาพ ควรมีการกำหนดคุณวุฒิวิทยากรที่มีความรู้และประสบการณ์ที่ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดความรู้ ทักษะที่ตรงกับเนื้อหา สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง มีคุณภาพ มาตรฐาน (2) สถาบันการศึกษา ควรมีการจัดหา วิทยากร ให้ตรงตามโครงสร้างหลักสูตร หรือเปลี่ยนแปลงวิทยากรให้ตรงตามโครงสร้างหลักสูตร

ตารางที่ 3 ผลการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (ต่อ)

(2) โครงสร้างหลักสูตร (เนื้อหารายวิชา)	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพควรมีการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรทุก 3-5 ปี
(3) ระบบ ขั้นตอน การขอขึ้นรับรองสูตร	(1) กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ควรมีการมอบหมายหน้าที่ให้ศูนย์สนับสนุนบริการสุขภาพ ที่ 1- 12 รับผิดชอบการขึ้นรับรองหลักสูตรของสถาบันการศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ที่ตั้งอยู่ และลงตรวจพื้นที่ให้คำแนะนำรวมถึงตรวจสอบสถาบันการศึกษา (2) กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ควรมีการพัฒนาช่องทางการยื่นขอรับรองหลักสูตร ฯ หลากหลายเพิ่มขึ้น เช่น การยื่นผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

อภิปรายผล

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีความพิการ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ พบว่า 1) ด้านทรัพยากร จำนวนอาจารย์ วิทยากรตามหลักเกณฑ์มากที่สุด รองลงมา คุณวุฒิของอาจารย์ วิทยากรในหลักสูตรที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กำหนดความพร้อมของอาคารสถานที่ สำหรับจัดการเรียนการสอน ความพร้อมของครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ และการเตรียมความพร้อมของแหล่งฝึกปฏิบัติงาน ตามลำดับ 2) โครงสร้างหลักสูตร (เนื้อหา รายวิชา) 3) ระบบ ขั้นตอน การขอขึ้นรับรองหลักสูตร สอดคล้องกับ ประกอบ คุณารักษ์⁽⁸⁾ ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการยื่นขอการรับรองหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เพื่อการประกอบวิชาชีพ พบว่า รูปแบบ การรับรองหลักสูตร ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ด้านทรัพยากร ประกอบด้วยองค์ประกอบ ได้แก่ จำนวน อาจารย์ วิทยากรตามหลักเกณฑ์มากที่สุด คุณวุฒิของ อาจารย์ วิทยากรในหลักสูตร ส่วนที่ 2 โครงสร้างหลักสูตร (เนื้อหา รายวิชา) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 2.1) การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมาตรฐาน หลักสูตรและมาตรฐานการผลิต 2.2) การกำหนดบทบาท และหน้าที่ของคณะกรรมการ 2.3) การตรวจเยี่ยม เพื่อประเมินสภาพจริง และ 2.4) การพิจารณารับรอง- หลักสูตร และ ส่วนที่ 3 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของระบบ

ขั้นตอน การขอขึ้นรับรองหลักสูตรประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 3.1) คู่มือการใช้รูปแบบ การรับรองหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเพื่อ การประกอบวิชาชีพ 3.2) ระเบียบ ประกาศ และ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรองหลักสูตร 3.3) ค่าใช้จ่ายในกระบวนการรับรองหลักสูตร 3.4) ผู้ที่เกี่ยวข้องนอกเหนือจากคณะกรรมการ ประเมินมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการผลิต และ 3.5) การประกันคุณภาพภายในและภายนอก ตามเกณฑ์การประเมิน

2. ข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริมพัฒนา- มาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ หรือผู้มีความพิการ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ พบว่า 1) การกำหนดคุณวุฒิวิทยากร ควรกำหนดคุณวุฒิ วิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ ในหัวข้อที่สอนให้ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอน เพื่อให้ ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี 2) โครงสร้างหลักสูตร (เนื้อหา รายวิชา) ควรปรับปรุง หรือทบทวนเนื้อหาวิชา ทุก 3 - 5 ปี เพื่อให้เนื้อหา ในหลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ และนโยบายในปัจจุบัน 3) ระบบ ขั้นตอน การขอขึ้น รับรองหลักสูตร ควรเพิ่มหน่วยงาน ที่รับผิดชอบในการยื่น เอกสารการขอรับรองหลักสูตรในส่วนภูมิภาค เพื่อให้ สามารถตรวจประเมินและให้ข้อเสนอ แนะนำแนวทาง

ให้กับสถาบันการศึกษาได้อย่างใกล้ชิด และควรเพิ่มช่องทางการยื่นเอกสาร เช่น การยื่นรับรองหลักสูตรรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ สอดคล้องกับ ตฤณ ศิริพงษ์⁽⁹⁾ ได้ศึกษาการพัฒนาขั้นตอนการยื่นขอการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและการขอรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพของการดำเนินงานกิจกรรมอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่สถาบันศึกษากำหนดไว้ โดยมี 1) การกำหนดคุณวุฒิวิทยากร ควรกำหนดคุณวุฒิวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ 2) โครงสร้างหลักสูตร (เนื้อหาทฤษฎี) ควรปรับปรุงหรือทบทวนเนื้อหาทฤษฎีเพื่อให้เนื้อหาในหลักสูตรมีความทันสมัย เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็น กลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงขึ้น คู่มือการปฏิบัติงานเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ มีข้อค้นพบใน 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ (1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตร ผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (2) ปัญหาและข้อจำกัดของการรับรองหลักสูตร ผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (3) ข้อเสนอเชิงนโยบาย ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผน กำหนดรูปแบบการส่งเสริมพัฒนามาตรฐาน การเรียนการสอนและหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

สรุปผลการศึกษาข้อมูลองค์ประกอบการยื่นขอรับรองหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ประกอบด้วย

ประเภทของหน่วยงานที่ขอขึ้นรับรอง สถาบันการศึกษาเอกชนมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ถึงร้อยละ 40

รองลงมาอันดับ 2 เป็นสถาบันการศึกษาภาครัฐ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ 33.33 อันดับ 3 เป็นหน่วยงานราชการ ร้อยละ 16.67 และโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการอนุมัติการกระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 10 ตามลำดับ

คุณสมบัติผู้เรียน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 60 และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ ร้อยละ 40

เนื้อหาวิชาครบ ทั้งหมดมีเนื้อหาวิชาครบ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ 100

จำนวนชั่วโมงตามโครงสร้างหลักสูตรครบถ้วน ทั้งหมดมีจำนวนชั่วโมงตามโครงสร้างหลักสูตรครบ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ 100

คุณสมบัติวิทยากรตรงตามโครงสร้างหลักสูตร ทั้งหมดมีคุณสมบัติวิทยากรตรงตามโครงสร้างหลักสูตร คิดเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ 100

วิทยากรคุณสมบัติตรงตามโครงสร้างหลักสูตรเพียงพอ ทั้งหมดมีวิทยากรคุณสมบัติตรงตามโครงสร้างหลักสูตรเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ 100

เอกสารตารางเรียนเพียงพอ ส่วนใหญ่มีเอกสารตารางเรียนเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.33 และมีเอกสารตารางเรียนไม่เพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 16.67

อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนเพียงพอ ส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนเพียงพอ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ 90 และมีอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ร้อยละ 10

ความพึงพอใจการยื่นขอรับรองหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจพอใจปานกลาง มาเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 33.33 รองลงมา มีความพึงพอใจมาก ร้อยละ 26.67 ส่วนอันดับ 3 กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ร้อยละ 16.67 กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมาก ร้อยละ 13.33 และกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ 10 ตามลำดับ

ในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ

หรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ พบว่า 1) ด้านทรัพยากร จำนวนอาจารย์ วิทยากรตามหลักเกณฑ์มากที่สุด รองลงมา คุณวุฒิของอาจารย์ วิทยากร ในหลักสูตรที่กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กำหนด ความพร้อมของอาคารสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน ความพร้อมของครุภัณฑ์และอุปกรณ์ และการเตรียมความพร้อมของแหล่งฝึกปฏิบัติงาน ตามลำดับ 2) โครงสร้างหลักสูตร (เนื้อหาารายวิชา) 3) ระบบ ขั้นตอน การขอขึ้นรับรองหลักสูตร

ข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ส่วนมากเสนอว่า การกำหนดคุณวุฒิวิทยากรควรกำหนดคุณวุฒิวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในหัวข้อที่สอนให้ตรงกับเนื้อหาารายวิชาที่สอน เพื่อให้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดีมากที่สุด รองลงมา โครงสร้างหลักสูตร (เนื้อหาารายวิชาควรปรับปรุงหรือทบทวนเนื้อหาารายวิชา ทุก 3-5 ปี เพื่อให้เนื้อหาในหลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์และนโยบายในปัจจุบัน และระบบ ขั้นตอน การขอขึ้นรับรองหลักสูตร ควรเพิ่มหน่วยงานที่รับผิดชอบในการยื่นเอกสารการขอรับรองหลักสูตรในส่วนภูมิภาค เพื่อให้สามารถตรวจสอบเอกสาร สถานที่ ในสถานที่จริง และให้ข้อเสนอแนะแนวทางต่างๆ แก่สถาบันการศึกษาได้อย่างใกล้ชิด ควรเพิ่มช่องทางการยื่นเอกสาร เช่น การยื่นรับรองหลักสูตรรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารและบุคลากรผู้เกี่ยวข้องที่มีบทบาทในบังคับใช้กฎหมาย ควรต้องสำรวจสถานการณ์การให้บริการตามมาตรฐานสถานประกอบการให้เป็นปัจจุบัน เพื่อผลที่ได้จากการสำรวจสามารถนำไปใช้ออกแบบกิจกรรมที่ลดปัญหาที่เจ้าของกิจการหรือผู้ประกอบการกำลังเผชิญในปัจจุบัน ซึ่งจะเอื้อต่อการสร้างความร่วมมือในการนำกฎกระทรวงกำหนดให้กิจการการดูแลผู้สูงอายุ

หรือผู้มีภาวะพึ่งพิงเป็นกิจการอื่นในสถานประกอบการ เพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2563 ในการจัดทำกระบวนการรับรองหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง ไปดำเนินการให้สอดคล้องกับบริบทได้

2. ควรส่งเสริมการนำเทคโนโลยีที่เป็นปัจจุบันมาช่วยสำหรับการรับรองหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงเพื่อให้เอื้อต่อการเสริมสร้างมาตรการที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงและสร้างทางเลือกให้สถานประกอบการเพื่อสุขภาพกิจการการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง มีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพบริการที่ได้มาตรฐานในระดับสากลในอนาคต

3. องค์กรภาครัฐควรนำหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงไปสร้างหรือผลิตและพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการดูแลผู้สูงอายุ โดยหน่วยงานด้านการศึกษา ควรจัดฝึกอบรมโครงสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ในการจัดอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิงเพื่อพัฒนาศักยภาพในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1. วิทยากรและทีมควรทำความเข้าใจพัฒนาและฝึกฝนตนเองเกี่ยวกับกิจกรรมและแนวปฏิบัติด้านการจัดฝึกอบรมก่อนนำหลักสูตรไปใช้

2. สามารถนำไปใช้ในการออกแบบการพัฒนา ศักยภาพของผู้ดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ การเพิ่มเติมและทบทวนความรู้และทักษะการปฏิบัติการดูแลผู้สูงอายุ โดยปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์บริบทและความต้องการของผู้ดูแลผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง

1. Foundation of Gerontology Research and Development Institute. Situation Thai Elderly 2018. Bangkok: TQP; 2019.

2. National Statistical Office. Population and Housing Act 2019. Bangkok: National Statistical Office; 2020.
3. Havanont, N., & Wanthanothai, T. New direction for residential development for the elderly in Thai society. Bangkok: Faculty of Architecture, Rajamangala University of Thanyaburi; 2009.
4. Otakanon, P. Healthy life of the Thai elderly: principles, research and experience lessons. Bangkok: Chulalongkorn University Press; 2011.
5. Klamrat, K. Causal factors of health behaviors of older persons in the western region of Thailand. Journal of Humanities and Social Sciences Rajabhat MahaSarakham University, 2013;7:93-104.
6. คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (2545 - 2564). ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 (2552). กรุงเทพมหานคร; 2553.
7. กองสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ. คู่มือผู้ดำเนินการดูแลผู้สูงอายุหรือผู้มีภาวะพึ่งพิง. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ; 2565. บริษัท โรงพิมพ์วินัย 2509 จำกัด
8. ประkob คณารักษ์. การพัฒนารูปแบบการรับรองปริญญาทางการศึกษา เพื่อประกอบวิชาชีพ. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 2564;6(2):7-18.
9. ตฤณ ศิริพงษ์. การพัฒนาขั้นตอนการยื่นขอการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและการขอรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์. วิทยานิพนธ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา; 2561.